

Expertencommissie voor Overheidscommunicatie

Jaarverslag 2013

Inhoud

Voorwoord	3
I RESULTATEN van ADVISERING	5
I.1 Systematische werking	5
I.1.1 Campagnes, campagneplanfiches, campagnedatabank	5
I.1.2 Systematische gesprekken	6
I.2 Resultaten inzake herkenbaarheid van de Vlaamse overheid	6
I.3 Ondersteuning van 1700	7
II EVOLUTIE van de VLAAMSE OVERHEIDSCOMMUNICATIE	11
II.1 Toename van PPS	11
II.2 Politieke communicatie	11
III VOORUITBLIK	13
IV OVERZICHT van de ACTIVITEITEN in 2013	15
IV.1 Werking	15
IV.1.1 Samenstelling	15
IV.1.2 Vergaderingen	16
IV.1.3 Secretariaat	16
IV.2 Adviezen en beoordelingen	17
IV.2.1 Algemene beschrijving	17
IV.2.2 Campagneplanfiches	17
IV.2.3 Adviezen voorafgaand aan communicatie-initiatieven	22
IV.2.4 Informele brieven en gesprekken	23
IV.3 Kennismakingsgesprekken met diensten van de Vlaamse overheid	23
IV.3.1 Aanpak	23

IV.3.2	Overzicht.....	23
V	BIJLAGEN	25
V.1	Schema toepassingsgebieden Vlaamse overheid d.d. 01/02/2014.....	25
V.2	Verduidelijking van het standpunt van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie inzake aanwezigheid van ministers in publicaties d.d. 25/09/2013.....	28

Voorwoord

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie is ruim een decennium aan de slag (sinds het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid) en heeft de eerste jaren besteed aan het opzetten van een Normenkader voor de communicatie van de Vlaamse overheid. De herziene normen zijn in 2009 uitgevaardigd door het Vlaams Parlement (het decreet van 8 mei 2009 houdende de goedkeuring van de herziene normen voor Vlaamse overheidscommunicatie), zodat de Expertencommissie ze al verschillende jaren heeft kunnen toetsen aan de praktijk van de Vlaamse overheidscommunicatie.

De Expertencommissie stelt vast dat het belang van overheidscommunicatie nog altijd wordt onderschat. Bovendien doen zich de jongste jaren ontwikkelingen en verschuivingen voor waardoor de overheidscommunicatie wegdrijft van haar kerntaken en diverse nieuwe problemen tevoorschijn komen. Het is dan ook hoog tijd om de toestand van de overheidscommunicatie grondig te bekijken. Aanvankelijk dacht de Expertencommissie dat het zou volstaan om het Normenkader van 2009 op een beperkt aantal punten aan te passen. Bij nader onderzoek blijkt dat diepergaande ingrepen noodzakelijk zijn.

In afwachting van dat werk ten gronde kan de Expertencommissie voor het jaar 2013 alvast een rapport voorleggen waaruit blijkt dat ze gegroeid is in haar adviserende rol, dat ze binnen haar mogelijkheden geprobeerd heeft systematisch te werken en daarmee ook resultaten heeft geboekt.

Almaar meer Vlaamse overheidsdiensten vinden de weg naar de Expertencommissie, rechtstreeks of via de Afdeling Communicatie van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DDAR), voor een informeel adviesgesprek of een formeel gemotiveerd advies. Het aantal overheidscampagnes dat voor een systematische voorafgaande screening via de Expertencommissie passeert, is bijna verdubbeld en het bestede bedrag bijna verdrievoudigd. Voor zover er ruimte is in haar agenda's, blijft de Expertencommissie systematisch gesprekken voeren met departementen en agentschappen over heel hun communicatie in relatie met het Normenkader. En de effecten worden zichtbaar. U hebt bijvoorbeeld kunnen merken dat De Lijn zich in al haar nieuwe communicatie-initiatieven kenbaar maakt als onderdeel van de Vlaamse overheid. Dat is maar één opmerkelijk resultaat tussen vele, meestal kleine en bescheiden, stapjes in de goede richting. Er blijft wel nog veel werk over.

Etienne Van den Bergh,

Voorzitter van de Expertencommissie

I RESULTATEN van ADVISERING

I.1 Systematische werking

De Expertencommissie gaat al geruime tijd op verschillende manieren systematisch te werk.

I.1.1 Campagnes, campagneplanfiches, campagnedatabank

Het is op voorstel van de Expertencommissie dat voor de hele Vlaamse overheid de verplichting geldt om transparantie te verlenen over een geplande campagne via de indiening van een campagneplanfiche. Deze fiches worden gecentraliseerd in een campagnedatabank. Dat maakt preventieve controle en bijsturing mogelijk.

Op basis van de campagneplanfiches heeft de Expertencommissie een toenemend aantal campagnes – maar nog lang niet alle, en niet weinige worden nog steeds rijkelijk laat ingediend of flodderig ingevuld – in de planningsfase kunnen toetsen aan de normen voor overheidscommunicatie. Niettemin wordt de centrale campagnedatabank stukje bij beetje een belangrijke bron van informatie en overzicht, waaruit allerlei parameters kunnen worden afgeleid en nuttige vormen van samenwerking, integratie en clustering van communicatie-initiatieven kunnen groeien. Indien volledig en nauwgezet ingevuld, geeft de databank een thematisch en financieel totaalbeeld van de campagneactiviteiten van de ganse Vlaamse overheid.

De Expertencommissie zal alle entiteiten verder aanmoedigen om de campagnedatabank maximaal te stofferen. Ze acht de tijd rijp om de campagneplanfiche en de campagnedatabank vooral te laten fungeren als een intern werkinstrument en een gelegenheid voor de entiteiten om van elkaar te leren.

De Expertencommissie wil ook de nadruk blijven leggen op het belang van campagne-effectonderzoek, dit is onderzoek dat inzicht verschaft in hoeverre vooropgestelde en meetbare campagnedoelstellingen worden gerealiseerd (kennis, houding, gedrag, kostprijs). De Expertencommissie meent dat dergelijk onderzoek verplicht zou moeten worden.

In 2013 is de campagneplanfiche op verschillende punten verder aangepast in overleg met de Afdeling Communicatie van DDAR, bijvoorbeeld door doelstellingen en doelgroepen meer naar voren te halen en door een verband te leggen met ViA en met de media-aankoop via het bureau Mindshare.

I.1.2 Systematische gesprekken

De Expertencommissie heeft ook een andere manier van systematisch werken in 2013 consequent voortgezet. Zo vaak ze kan, ontvangt ze op haar zittingen delegaties van diensten van de Vlaamse overheid voor grondige gesprekken (zgn. 'kennismakingsgesprekken') over hun communicatie en hun ervaringen met de normen. Ook met overheidsdiensten die zich zeer autonoom opstellen, heeft de Expertencommissie de dialoog aangeknoopt en in de loop van 2013 resultaten bereikt, bijvoorbeeld met De Lijn en VLAM, met name inzake hun herkenbaarheid als Vlaamse overheid en de transparantie van hun campagnes. Het is belangrijk dat dergelijke grote overheidsdiensten een voorbeeldfunctie vervullen.

I.2 Resultaten inzake herkenbaarheid van de Vlaamse overheid

De Vlaamse overheid is erg versnipperd en onoverzichtelijk. Onder de brede definitie, zoals geformuleerd in het oprichtingsdecreet van de Expertencommissie uit 2002 en herhaald in de toelichting bij het Normenkader van 2009, ressorteren een honderdtal entiteiten. Het beeld wordt extra ingewikkeld gemaakt door de aanwezigheid van verschillende statuten en graden van autonomie.

Het begrip *Vlaamse overheid* omvat concreet:

- (de leden van) het Vlaams Parlement, de Voorzitter van het Vlaams Parlement, de entiteiten verbonden aan het Vlaams Parlement;
- de Vlaamse Regering en haar ministers;
- de overheidsadministraties (departementen 1 t/m 13), hoofdzakelijk belast met de beleidsvoorbereiding;
- de verzelfstandigde agentschappen, hoofdzakelijk belast met de beleidsuitvoering, i.c. de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid, de IVA's met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijke EVA's en de privaatrechtelijke EVA's.

Ook twaalf adviesraden vallen onder de definitie.

Er zijn nog wat uitzonderingen. Enkele entiteiten werden niet mee opgenomen bij de hervorming Beter Bestuurlijk Beleid (BBB): VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek), FWO (Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek), de Watergroep, GO! Gemeenschapsonderwijs, UZ Gent, VRT en VFL (Vlaams Fonds voor de Letteren).

(Zie bijlage V.1: schema toepassingsgebieden Vlaamse overheid d.d. 01/02/2014)

Veel van deze entiteiten zijn tot nog toe niet of nauwelijks herkenbaar als onderdeel van de Vlaamse overheid. Met als gevolg dat deze overheid – met inbegrip van de waaier aan dienstverlenende activiteiten – niet overkomt als één

geheel en dat de burger er maar moeizaam zijn weg in vindt. Sinds jaren hamert de Expertencommissie op dit euvel en die boodschap is blijkbaar aangekomen. De Vlaamse Regering heeft een nieuw 'merk Vlaanderen' midden 2013 gelanceerd, alvast voor internationale communicatie. In 2014 wordt de lijn doorgetrokken voor de binnenlandse communicatie.

Uiteraard zal een zo diepgaande verandering tijd vergen en niet geheel rimpelloos verlopen. Het wordt een nieuwe taak voor de Expertencommissie toezicht te houden op de toepassing.

I.3 Ondersteuning van 1700

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie hamert, samen met de Vlaamse Ombudsdienst, op het groot belang van 1700 als toegang tot de Vlaamse overheid.

De Expertencommissie heeft in haar zitting van 27 maart 2013 een uitgebreid kennismakingsgesprek met vertegenwoordigers van de Vlaamse Infolijn gevoerd en heeft op 26 juni 2013 een bezoek gebracht aan het 1700 contactcenter in Diegem. De leden van de Expertencommissie waren sterk onder de indruk van de efficiëntie en de kwaliteit van deze dienstverlening en konden daar de toegevoegde waarde van 1700 vaststellen. Daardoor werd de Expertencommissie gesterkt in de overtuiging dat 1700 hét centrale toegangsnummer van de Vlaamse overheid moet worden waar elke Vlaming terecht kan om informatie of documentatie op te vragen, een mededeling te doen of een klacht te formuleren in verband met de werking van de Vlaamse overheid.

De Expertencommissie is van mening dat het gebruik van het centrale nummer 1700 belangrijke voordelen biedt:

- in de eerste plaats is er de herkenbaarheid en betrouwbaarheid van het nummer; de burgers, bedrijven en organisaties in Vlaanderen moeten maar één nummer onthouden om hun overheid te bereiken;
- 1700 is een laagdrempelig gratis nummer met brede openingsuren en een goede bereikbaarheid;
- 1700 is niet enkel telefonisch bereikbaar, maar evenzeer via e-mail, chat en binnenkort ook via 'social media';
- dezelfde informatie die 1700 aanbiedt, staat op de Vlaamse overkoepelende website www.vlaanderen.be; elke surfer op zoek naar informatie kan op de Vlaanderensite dezelfde laagdrempelige en gebruiksvriendelijke informatie vinden als wanneer hij belt naar 1700, ook 's avonds buiten de openingsuren van het contactcenter;
- overheidsentiteiten die samenwerken met 1700 kunnen rekenen op een kwalitatieve informatieverstrekking en behouden zelf meer ruimte voor hun kerntaken;

- simulaties tonen aan dat over de gehele Vlaamse overheid een kostenreductie van ongeveer 70% bereikt wordt door het nummer 1700 te gebruiken in vergelijking met een decentrale contactafhandeling.

Er zijn al verschillende positieve voorbeelden van entiteiten die na overleg met de Vlaamse Infolijn overgestapt zijn op het nummer 1700: Studietoelagen (en ruimer de vroegere Infolijn Onderwijs), de Vlaamse Belastingdienst, KMO-portefeuille, VREG, ... De Vlaamse Ombudsdienst laat voortaan klachten in eerste lijn door 1700 opvangen en laat zijn eigen 0800-nummer uitdoven. De Vlaamse Ombudsdienst is erg tevreden over de kwaliteit van de samenwerking; er is een goede voorbereiding aan voorafgegaan en een aantal medewerkers van het contactcenter hebben extra opleiding gekregen om klachten op te vangen. Dat gebeurt overigens telkens als de Vlaamse Infolijn een nieuwe dienstverlening op zich neemt.

De Expertencommissie heeft dit alles gemeld in een brief aan de Vlaamse minister-president (9 oktober 2013). Ze heeft erop aangedrongen via de volgende engagementen de verdere uitbouw van 1700 als centraal informatie- en meldpunt van de Vlaamse overheid te onderschrijven en te ondersteunen.

Eerst en vooral geeft de Expertencommissie aan de Vlaamse Regering het advies haar eigen richtlijn uit 2004 uitdrukkelijk te herbevestigen.

Bij de invoering van Beter Bestuurlijk Beleid en meer bepaald op haar vergadering van 23 april 2004, heeft de Regering beslist dat 'alle entiteiten van de Vlaamse overheid voor hun georganiseerde wegwijs- en eerstelijnsinformatievragen en bij belangrijke mediacampagnes gebruik (dienen) te maken van de Vlaamse Infolijn'. Helaas wordt die richtlijn niet door iedereen nageleefd. Het is dus noodzakelijk de verplichting van horizontale dienstverlening uit 2004 opnieuw te bevestigen om een aantal diensten en agentschappen die nu nog hun eigen meldnummers gebruiken aan te sporen om de algemene trend te volgen.

Vervolgens kan de zesde staatshervorming worden aangegrepen als een uitstekende kans om het gebruik van 1700 aanzienlijk te verruimen.

De Expertencommissie adviseert dat de entiteiten die gevat worden door de staatshervorming ertoe worden verplicht gebruik te maken van het unieke platform van de Vlaamse Infolijn en het nummer 1700 en de Vlaanderensite in te zetten voor hun dienstverlening en communicatie. Op die manier wordt vermeden dat de uitvoering van de staatshervorming resulteert in een verdere versplintering van fonummers en contactmogelijkheden bij de Vlaamse overheid. Bovendien is het een perfect instrument om de voorlichting van de bevolking over die staatshervorming te vergemakkelijken.

Om de Vlaamse Infolijn de mogelijkheid te geven zowel de bestaande als de nieuwe Vlaamse overheidsentiteiten efficiënt te ondersteunen en aan de behoeften van deze entiteiten en van hun klanten te voldoen, wijst de Expertencommissie op de nood aan een integreerbare infrastructuur.

Na de afonding van de staatshervorming is het volgens de Expertencommissie aangewezen dat de Vlaamse Regering de entiteiten

die nog eigen infonummers hanteren, opdraagt om te overleggen met 1700 en een planning voor samenwerking met de Vlaamse Infolijn op te maken.

II EVOLUTIE van de VLAAMSE OVERHEIDSCOMMUNICATIE

II.1 Toename van PPS

De meest opvallende recente ontwikkeling is de toename van de Publiek-Private Samenwerking (PPS), in allerlei vormen, bijvoorbeeld coproducties, uitbesteding van communicatieopdrachten, steun aan en links met externe partners. De Vlaamse overheid verliest haar hiërarchisch leiderschap in de communicatie en wordt één van de spelers binnen een netwerksamenleving. In deze verschuiving naar PPS zitten mogelijkheden: inbreng van kennis en ervaring van organisaties werkzaam in het veld, ruimere verspreiding van de boodschap, uitgavenreductie. Maar er zijn ook evidente risico's aan verbonden. Onduidelijkheid: wie houdt de regie over de communicatie, wordt de kwaliteit nog bewaakt, is de overheid nog herkenbaar als betrokken partij? Gevaar ook voor verweving met commerciële belangen.

De Expertencommissie pleit ervoor om die toenemende communicatie samen met externen eveneens te onderwerpen aan het Normenkader. Daardoor kan de overheid de communicatie genormeerd blijven regisseren. Van haar kant moet de Vlaamse overheid altijd haar rol en/of aandeel in de gezamenlijke communicatie vermelden en toelichten.

Een ander groeiend fenomeen is de marketingcommunicatie voor Vlaanderen en de Vlaamse overheid. Ook die evolutie geeft aanleiding tot meer raakvlakken met commerciële communicatie.

Door de recente ontwikkelingen bestaat het gevaar dat de overheidscommunicatie nog meer uit balans geraakt. In een ideale balans zou het zwaartepunt van de Vlaamse overheidscommunicatie moeten liggen bij beleidscommunicatie. Dit is immers een verplichting van de overheid die voortvloeit uit het recht van de burger op informatie inzake beleid, in elke fase van het beleidsproces, en zeker als het gaat over beslist beleid, over concrete maatregelen die van kracht zijn geworden. Op dat gebied schiet de overheid tekort. De Expertencommissie wijst erop dat het een primordiale taak van de Vlaamse overheid is haar beleid actief onder de aandacht te brengen van een zo breed mogelijk publiek.

II.2 Politieke communicatie

De Expertencommissie is van oordeel dat de normen moeten van toepassing zijn op elke situatie en op elk format waar een minister in die hoedanigheid communiceert. Dat geldt ook voor de kabinetsmedewerkers die namens de minister een mededeling doen.

Nu wordt beleidscommunicatie immers in de praktijk vaak verspreid in de vorm van politieke communicatie, dat is de kortetermijncommunicatie die via de

redactionele media verloopt. Voor beleidscommunicatie gelden uiteraard de normen, ze moet dus politiek neutraal zijn. Politieke communicatie waarvoor het initiatief bij de media ligt, valt niet onder de normen, of onder de interpretatie die er tot nog toe aan gegeven is.

Maar de grens tussen beide is soms flinterdun. Is het de minister die vanuit zijn functie de aandacht van de media vraagt (communicatie uitgaande van of op initiatief van de minister)? Dan is het beleidscommunicatie. Gaat het initiatief van de media uit, dan is het niet-genormeerde politieke communicatie. Maar hoe kan een burger het onderscheid maken als hij een minister op de ochtendradio een gekleurd standpunt hoort vertolken? Daarom wil de Expertencommissie daarover in een aangepaste norm duidelijkheid scheppen.

III VOORUITBLIK

De Expertencommissie wil in de komende maanden aan het Vlaams Parlement denkstof en voorstellen bezorgen om de thematiek van de overheidscommunicatie vanaf de basis te herbekijken. Wat is overheidscommunicatie, wat moet overheidscommunicatie zijn? Hoe kan ze worden verbeterd? Hoe kan de verbetering via normen worden gestimuleerd? Welke rol kan de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie in de toekomst spelen?

De mogelijkheid tot herziening van het Normenkader staat ingeschreven in het oprichtingsdecreet van 19 juli 2002, meer bepaald in artikel 8, §3. Dat wordt gekoppeld aan het jaarverslag van de Expertencommissie: 'De Expertencommissie brengt jaarlijks vóór 30 juni verslag uit bij het Vlaams Parlement over haar werkzaamheden. Dat verslag kan voorstellen ter aanvulling of bijsturing van de normen bevatten.'

Om een grondige herziening van het Normenkader mogelijk te maken dient ook het oprichtingsdecreet van 19 juli 2002 op een aantal punten te worden aangepast (onder meer de basisbegrippen, de taken, werkingsmogelijkheden en samenstelling van de Expertencommissie). Juridisch-technisch is het ook mogelijk om de twee onderscheiden decreten over de regeringsmededelingen en over de mededelingen van de Voorzitter van het Vlaams Parlement samen met het oprichtingsdecreet van 2002 onder te brengen onder één gecoördineerd decreet, wat de leesbaarheid en transparantie van de Vlaamse regelgeving ten goede zou komen. Ook het Normenkader kan in dat ene decreet worden geïntegreerd.

IV OVERZICHT van de ACTIVITEITEN in 2013

IV.1 Werking

IV.1.1 Samenstelling

De Expertencommissie bestaat uit vijftien leden die op basis van de evenredige vertegenwoordiging voorgedragen worden door de fracties van het Vlaams Parlement (artikel 7, §1 van het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid).

Elk lid van de Expertencommissie voldoet aan een van de volgende voorwaarden (voor elke voorwaarde is een ervaring van vijf jaar vereist):

- 1° een wetenschappelijk ambt of onderwijsambt in de Rechtswetenschappen, Bestuurswetenschappen of de Pers- en Communicatiewetenschappen aan een Vlaamse universiteit of aan een Vlaamse hogeschool bekleden of bekleed hebben;
- 2° werkzaam geweest zijn als beroepsjournalist;
- 3° beroepsmatig actief geweest zijn in de overheidscommunicatie.

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie was in 2013 als volgt samengesteld:

- Bart De Clerck, Etienne Van den Bergh, Herman Van Pelt en Michel Walrave (voorgedragen door CD&V);
- Reddy De Mey, Willy Heyninck en Myriam Van Loon (voorgedragen door Vlaams Belang);
- Laurent Panneels en Frank Thevissen (voorgedragen door Open VLD);
- Hedwig De Smaele (voorgedragen door sp.a);
- Dirk Rochtus en Jaak Vandyck (voorgedragen door N-VA);
- Piet Deslé (voorgedragen door LDD);
- Dave Gelders (voorgedragen door Groen).

NB: Katia Segers (voorgedragen door sp.a) nam per brief van 14 januari 2013 met onmiddellijke ingang ontslag als lid van de Expertencommissie – de sp.a-fractie heeft geen vervanger voorgedragen.

Overeenkomstig artikel 8, §1 van het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid heeft de Expertencommissie een voorzitter en een ondervoorzitter; sinds 2009 zijn dat respectievelijk Etienne Van den Bergh en Myriam Van Loon.

IV.1.2 Vergaderingen

Vergaderingen van de commissie

De Expertencommissie voor Overheidscommunicatie kwam 12 maal samen in 2013: op 30 januari, 27 februari, 27 maart, 24 april, 29 mei, 26 juni, 10 juli, 11 september, 25 september, 30 oktober, 27 november en 18 december.

Voor een goed verloop van de vergaderingen hadden de voorzitter en de secretaris regelmatig overleg. Het ging dan om de voorbereiding en afwikkeling van de werkzaamheden en van de correspondentie, gemiddeld zo'n twee keer per maand, behalve tijdens het groot reces.

Vergaderingen van het redactiecomité

Het redactiecomité is een kerngroep van 3 leden die samenkomt om belangrijke items voor te bereiden zoals de samenstelling van het jaarverslag en de voorstelling van het jaarverslag aan de parlementaire Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, het overleg met de Afdeling Communicatie van DDAR en met de Vlaamse Ombudsman, enzovoort. De leden zijn Piet Deslé, Dave Gelders en Etienne Van den Bergh. Het redactiecomité heeft 13 keer vergaderd, telkens met de toestemming van en verslaggeving aan de commissie.

Overleg met actoren op het gebied van overheidscommunicatie

Op 15 oktober heeft de voorzitter het Jaarverslag 2012 voorgesteld in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement en is aansluitend in discussie gegaan met de commissieleden. Het verslag van die gedachtewisseling kan worden geraadpleegd via de volgende link: <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2013-2014/g2309-1.pdf>.

IV.1.3 Secretariaat

De Expertencommissie doet voor het uitvoeren van haar taken een beroep op de personeelsleden van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement (artikel 8, §2 van het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid).

Het secretariaat werd in 2013 verzorgd door Marianne Boone, communicatieadviseur bij de directie Communicatie, Informatie en Externe Relaties van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement. De secretaris besteedde circa 40% van haar tijd aan de ondersteuning van de Expertencommissie. Als gevolg van een beslissing van het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement van 3 december 2012 wordt er voorzien in ondersteuning door de redacteuren van de dienst Handelingen van het Vlaams

Parlement. Op die manier kan de secretaris meer focussen op de inhoudelijke en organisatorische aspecten van de Expertencommissie.

IV.2 Adviezen en beoordelingen

IV.2.1 Algemene beschrijving

De nadruk lag in 2013 op adviezen en preventie.

De Expertencommissie heeft in 2013 een aantal onderzoeken uitgevoerd op fiches over geplande communicatie-initiatieven die haar ter inzage werden bezorgd door de Afdeling Communicatie van DDAR, de zogenaamde campagneplanfiches. Hierover werden adviezen uitgebracht.

Diensten van de Vlaamse overheid hebben van de mogelijkheid gebruikgemaakt om een advies te vragen, voorafgaand aan een communicatie-initiatief.

De Expertencommissie heeft meermaals in de vorm van informele brieven aan ministers en diensten haar bemerkingen en adviezen gegeven over de naleving van het Normenkader.

IV.2.2 Campagneplanfiches

Het Normendecreet (decreet van 8 mei 2009 houdende de goedkeuring van de herziene normen voor Vlaamse overheidscommunicatie) heeft de verplichting ingevoerd voor elke dienst van de Vlaamse overheid die een campagne wil voeren om een gestandaardiseerde en webgebaseerde fiche in te vullen, een formulier dat inzage geeft in alle aspecten: initiatiefnemer(s), doelgroepen, doelstellingen, kernboodschappen, de beleidsfase waarin het onderwerp zich bevindt, de timing, de eventuele inschakeling van een extern bureau, de communicatiemiddelen die worden gekozen, het begeleidend onderzoek, het budget...

De diensten van de Vlaamse overheid voeren sinds het najaar van 2012 de campagneplanfiche in de campagnedatabank in die beheerd wordt door de Afdeling Communicatie van DDAR.

Indien een campagneplanfiche bij de Expertencommissie bedenkingen of vragen om verduidelijking oproept, formuleert de Expertencommissie deze in de vorm van een advies dat wordt bezorgd aan de betrokken overheid zowel als aan de Afdeling Communicatie van DDAR. Het advies geeft de betrokken overheid de gelegenheid tot een gemotiveerd antwoord.

In de loop van 2012 heeft de commissie in samenspraak met de Afdeling Communicatie van DDAR de campagneplanfiche aanzienlijk vernieuwd en vervolgens afgestemd op de campagnedatabank die in het najaar is van start gegaan.

De Expertencommissie heeft in 2013 **64** campagneplanfiches behandeld, die een totale kostprijs van **21.753.971,13 euro** vertegenwoordigen. Ter vergelijking: in 2012 ging het nog om 35 campagnes voor een totaal bedrag van 7.662.089,67 euro.

Vergadering	Minister etc.	Coördinator	Beleidsdomein	Campagne	Budget
30/01/2013	Hilde Crevits	Veerle Waterschoot	Mobiliteit en Openbare Werken (De Lijn)	Stadsbeleving	1.053.000 €
30/01/2013	Geert Bourgeois	Lea Winkeler	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	2014-18 – 100 Jaar Grote Oorlog (campagneperiode 2013-2015)	2.400.000 €
30/01/2013	Geert Bourgeois	Carolin Wulke	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Promotie in Duitsland voor Vlaanderen en Brussel als bestemming voor korte vakanties.	4.840.000 €
30/01/2013	Geert Bourgeois	Geert Declerck	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Vervolg campagne THEPLACETO.BE ter promotie van Toeristisch Vlaanderen op de Franse markt	750.000 €
30/01/2013	Geert Bourgeois	Geertrui Jacobs	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Red Star Line Museum Antwerpen	150.000 €
30/01/2013	Jo Vandeuren	Liesbeth Van Huffelen	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (departement)	Sensibiliseringscampagne tegen partnergeweld	300.000 €
30/01/2013	Jo Vandeuren	Marleen van Dijk	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)	Sensibiliseringscampagne gezonde voeding en beweging	839.803 €
30/01/2013	Freya Van den Bossche	Geert Flipts	Leefmilieu, Natuur en Energie (VEA)	Je spouwmuur na-isoleren: nu doen!	36.000 €
30/01/2013	Freya Van den Bossche	Geert Flipts	Leefmilieu, Natuur en Energie (VEA)	Deelname VEA met stand op Batibouw 2013	14.000 €
27/02/2013	Geert Bourgeois	Kristien Verbraeken	Bestuurszaken (departement)	Herlancering Spreekbuis	7.931,55 €
27/02/2013	Jo Vandeuren	(niet vermeld)	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)	Week van de Valpreventie 2013 – Dans je leven lang	20.000 €
27/02/2013	Jo Vandeuren	Joris Moonens	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)	Vaccinatieweek 2013 – operatie vaccinatie	75.000 €
27/02/2013	Pascal Smet	Seppe Dams	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen)	Buitenspeeldag 2013	9.000 €
27/03/2013	Kris Peeters	Lieve De Brabandere	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, afdeling Communicatie)	Vlaanderen in Actie (ViA): ontdek de toekomst van Vlaanderen	466.848 €
27/03/2013	Freya Van den Bossche	Lieselot Laureyns	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen)	SVK-campagne: verhuur gerust	126.807 €
24/04/2013	Jan Peumans	Dirk Nuyts	Vlaams Parlement en Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie	De wereld van de strips in originelen (striptentoonstelling Vlaams Parlement)	90.000 €

24/04/2013	Philippe Muyters	Gert Van Tittelboom	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (departement)	Ik sport slim	363.422,93 €
24/04/2013	Pascal Smet	Han Debruijn	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, cel Gelijke Kansen in Vlaanderen)	Sensibiliseringscampagne handicap	229.815,3 €
24/04/2013	Jo Vandeurzen	Liesbeth Van Huffelen	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (departement)	Een zorgjob: ik ga ervoor	395.021,68 €
29/05/2013	Pascal Smet	Annelies Vanechoutte	Onderwijs en Vorming (Agentschap voor Onderwijscommunicatie)	Netiquette	200 €
29/05/2013	Joke Schauvliege	Veerle Van Woensel	Leefmilieu, Natuur en Energie (Vlaamse Milieumaatschappij)	Gebruik geen pesticiden – Zonder is gezonder	17.203,78 €
29/05/2013	Joke Schauvliege	Nele Bollen	Leefmilieu, Natuur en Energie (OVAM)	Groene vent ZKT groen event	31.982 €
29/05/2013	Joke Schauvliege	Els Van Camp	Leefmilieu, Natuur en Energie (OVAM)	Selectieve afvalinzameling bij Vlaamse bedrijven 2013	26.045 €
29/05/2013	Hilde Crevits	Alain D'Hooghe	Mobiliteit en Openbare Werken (departement)	Vlaamse Havendag 2013	901.500 €
10/07/2013	Jan Peumans	Julie Clément	Vlaams Parlement	Festival van de Politiek	70.000 €
10/07/2013	Joke Schauvliege	Els Van Camp	Leefmilieu, Natuur en Energie (OVAM)	Bekendmaking materialenscan	262.000 €
10/07/2013	Joke Schauvliege	Nele Bollen	Leefmilieu, Natuur en Energie (OVAM)	Zwerfvuilcampagne 2013	60.000 €
10/07/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie bio: de renaissance van de smaak	69.450 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie streekproducten	120.500 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie zuivel	(*) 0 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie groenten en fruit	(*) 0 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie vlees	(*) 0 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie pluimvee, eieren en kleinvee	(*) 0 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie bakkerijsector	(*) 0 €
11/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie 'Lekker van bij ons'	160.000 €
25/09/2013	Bart Weekers	Chris Nestor	Vlaamse Ombudsdienst en Vlaamse Infolijn	Vlaamse Ombudsdienst	240.000 €
25/09/2013	Ingrid Lieten	Koen Devroey	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (departement)	Kinderarmoedefonds	83.877,2 €
25/09/2013	Joke Schauvliege	Els Van Camp	Leefmilieu, Natuur en Energie (OVAM)	Verbeteren van de selectieve inzameling bij garagebedrijven en carrosseriebedrijven	5.000 €

25/09/2013	Ingrid Lieten	Ils De Bal	Economie, Wetenschap en Innovatie (departement)	Richting morgen	446.000 €
25/09/2013	Geert Bourgeois	Dirk Mertens	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Reclamecampagne in Nederland voor de promotie van Vlaanderen en Brussel als bestemming voor korte vakanties	4.356.000 €
25/09/2013	Geert Bourgeois	Heidi Vandenbussche	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Flanders in seconds	15.000 €
25/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie visserijproducten	200.000 €
25/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie sierteelt	(*) 0 €
25/09/2013	Kris Peeters	Ludo Willems	Landbouw en Visserij (VLAM)	Promotie akkerbouwproducten	(*) 0 €
25/09/2013	Jo Vandeurzen	Joris Moonens	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)	Portaalsite over zelfdoding	25.000 €
30/10/2013	Freya Van den Bossche	Geert Flipts	Leefmilieu, Natuur en Energie (VEA)	Deelname aan bis-beurs Flanders Expo	6.050 €
30/10/2013	Freya Van den Bossche	Geert Flipts	Leefmilieu, Natuur en Energie (VEA)	Energiepremies 2013-2014	600.000 €
30/10/2013	Freya Van den Bossche	Véronique Vens	Leefmilieu, Natuur en Energie (VEA)	Bijna-energieneutraal bouwen en verbouwen (BEN)	25.000 €
27/11/2013	Joke Schauvliege	Dirk Caluwé	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, afdeling Communicatie)	Taaltelefoon: word woordsmid	20.870,37 €
27/11/2013	Jo Vandeurzen	Liesbeth Van Huffelen	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (departement)	Sensibiliseringscampagne 1712	232.231,06 €
27/11/2013	Hilde Crevits	Alain D'Hooghe	Mobiliteit en Openbare Werken (departement)	Luchtvaartdag 2014	300.000 €
27/11/2013	Kris Peeters	Tine Van den Heuvel	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, afdeling Communicatie)	Kan je relatie met de Vlaamse overheid bemiddeling gebruiken?	32.547,79 €
27/11/2013	Joke Schauvliege	Veerle Keuppens	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (Agentschap Kunsten en Erfgoed)	Kunstendag voor kinderen	100.000 €
27/11/2013	Kris Peeters	Lieve De Brabandere	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, afdeling Communicatie)	Vlaanderen in Actie (ViA) – Vlaanderen in transitie	334.775 €
18/12/2013	Pascal Smet	Marian Vandenbossche	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, cel Gelijke Kansen in Vlaanderen)	Holebi of hetero, maak er geen spel van!	120.280,05 €
18/12/2013	Pascal Smet	Mieke Santermans	Onderwijs en Vorming (Agentschap voor Onderwijscommunicatie)	Studietoelagen 2013-2014 – jaarlijkse campagne	147.604 €
18/12/2013	Pascal Smet	Mieke Santermans	Onderwijs en Vorming (Agentschap voor Onderwijscommunicatie)	Studietoelagen 2013-2014 – extra aanmoedigingscampagne	81.000 €
18/12/2013	Pascal Smet	Mieke Santermans	Onderwijs en Vorming (Agentschap voor Onderwijscommunicatie)	Doktersbriefje nodig voor de school?	8.766 €

18/12/2013	Geert Bourgeois	Tine Vandermeersch	Internationaal Vlaanderen (Toerisme Vlaanderen)	Toerisme Vlaanderen Awards	70.000 €
18/12/2013	Geert Bourgeois	Lore Hollevoet	Bestuurszaken (Agentschap voor Overheidspersoneel)	Radar	45.000 €
18/12/2013	Geert Bourgeois	Vania Vande Voorde	Bestuurszaken (departement)	E-mail onder controle!	6.291,92 €
18/12/2013	Ingrid Lieten	Gert Van Tittelboom	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (departement)	Mediawijsheid bij ouderen	165.000 €
18/12/2013	Pascal Smet	Gunter Bousset	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, cel Coördinatie Brussel)	The power of Brussels	22.990 €
18/12/2013	Pascal Smet	An Gydé	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (departement, cel Gelijke Kansen in Vlaanderen)	Genderklik – Notariële clauses	179.157,5 €
Totaal					21.753.971,13 €

(*) = volledig gefinancierd door externen (bedrijfssectoren, Europese Unie enz.)

De behandeling van de campagneplanfiches gaf aanleiding tot het versturen van een vijftigtal brieven met opmerkingen en vragen aan de betrokken overheidsdiensten, waarin de Expertencommissie enerzijds wees op een aantal verbeterpunten en anderzijds ook haar waardering uitdrukte voor de positieve punten.

De meest voorkomende gebreken of onduidelijkheden waren:

- de campagneplanfiche werd niet tijdig ingediend;
- een aantal basisgegevens van de campagneplanfiche werden onvoldoende nauwkeurig ingevuld (dat kon gaan over: vage formuleringen; niet-specifieke doelstelling; ontbrekende motivering voor de keuze van bepaalde communicatiekanalen of helemaal geen vermelding van de ingezette media; onvoldoende detaillering van de budgetbesteding, onduidelijke aard van de betrokkenheid van privépartners of -sponsors bij de campagne enz.);
- onderzoek vooraf en/of de effectmeting van de campagne ontbraken;
- de criteria, te hanteren om een campagne als geslaagd te beschouwen, ontbraken;
- er werd gebruik gemaakt van eigen telefoonnummers en het 1700-nummer werd niet vermeld;
- er werd geen gebruik gemaakt van het corporate logo van de Vlaamse overheid of van het logo 'beslist beleid', of de campagne was in het algemeen onvoldoende herkenbaar als communicatie vanwege de Vlaamse overheid, door uitsluitend eigen logo's en huisstijl aan te wenden.

Met name met de VLAM werd verschillende malen gecommuniceerd met het oog op het zo volledig en correct mogelijk invullen van de campagneplanfiches. Dit leverde als resultaat op dat de VLAM ernaar streeft zich in zijn campagnes maximaal kenbaar te maken als onderdeel van de Vlaamse overheid. Voor het praktisch invullen van de campagnedatabank werd overeengekomen dat de VLAM promotiecampagnes gefinancierd door de Vlaamse overheid apart in de databank invoert, en promotiecampagnes gefinancierd door derden (EU, bedrijfssectoren) geclusterd per sector.

IV.2.3 Adviezen voorafgaand aan communicatie-initiatieven

Ter uitvoering van artikel 4 van het decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, kan een entiteit van de Vlaamse overheid die een communicatie-initiatief wenst te nemen vooraf de Expertencommissie om een advies verzoeken over de naleving van het Normenkader.

Een aantal diensten van de Vlaamse overheid heeft van deze mogelijkheid gebruikgemaakt. Zo heeft de Expertencommissie advies uitgebracht over de volgende kwesties:

- Op vraag van het **Vlaams Vredesinstituut** (VVI) bevestigde de Expertencommissie op 27 februari 2013 dat het VVI in het Engels mag communiceren om een internationale groep stakeholders via Twitter aan te spreken.
- Op vraag van **De Lijn** bevestigde de Expertencommissie op 27 maart 2013 dat De Lijn zich in een anderstalige (Engelse) advertentie moet houden aan de richtlijnen van het stijlhandboek, met name dubbele identificatie via algemeen corporate logo en vermelding 'Government of Flanders'.
- Op vraag van het **Departement Leefmilieu, Natuur en Energie** boog de Expertencommissie zich over een communicatie-initiatief in de vorm van een radiospot. De Expertencommissie oordeelde op 11 september 2013 dat moest worden toegevoegd dat het om beslist beleid ging, ongeacht de duur van de spot. De Expertencommissie hield er rekening mee dat een radiospot vlot en modern moet klinken en suggereerde zelf enkele mogelijke formuleringen om die boodschap aantrekkelijk maar toch duidelijk herkenbaar over te brengen.
- Op vraag van de **Afdeling Communicatie van DDAR**, heeft de Expertencommissie op 25 september 2013 haar standpunt verduidelijkt over de aanwezigheid van ministers in publicaties (zie bijlage V.2 voor de weergave van dit standpunt). Dit standpunt houdt tegelijkertijd een verruiming en een vereenvoudiging in van de eerder ingenomen positie inzake voorwoorden van ministers. De minister-president werd verzocht dit standpunt aan alle ministers mede te delen.

IV.2.4 Informele brieven en gesprekken

Net zoals de vorige jaren heeft de Expertencommissie meerdere malen pro-actief het initiatief genomen om schriftelijk te reageren op kwesties inzake Vlaamse overheidscommunicatie waarvan de commissie aanneemt dat ze niet stroken met de normen voor overheidscommunicatie. In het geval van bv. de Watergroep en de VDAB stelde zich het probleem van de herkenbaarheid als onderdeel van de Vlaamse overheid. Evengoed heeft de Expertencommissie bij herhaling haar waardering uitgesproken voor positieve ontwikkelingen in de communicatie van overheidsdiensten.

Daarnaast voerden de voorzitter of het redactiecomité verschillende malen gesprekken met diensten of agentschappen voor informele adviesverlening, telkens met kennisgeving aan de Expertencommissie. In het bijzonder moet het rondetafelgesprek op 16 december 2013 worden vermeld, met een tiental vertegenwoordigers van agentschappen en diensten over hun ervaringen inzake communicatie-initiatieven samen met externe derden.

IV.3 Kennismakingsgesprekken met diensten van de Vlaamse overheid

IV.3.1 Aanpak

Sinds eind 2010 nodigt de Expertencommissie systematisch een geleding van de Vlaamse overheid uit voor een grondig gesprek over haar communicatie en over de manier waarop ze omgaat met het Normenkader voor Overheidscommunicatie.

Zo'n gesprek is voor beide kanten nuttig: voor de uitgenodigde dienst is het een gelegenheid om zijn communicatiepraktijk toe te lichten; voor de Expertencommissie is het een gelegenheid om dieper in te gaan op het Normenkader en om haar werking beter bekend te maken.

IV.3.2 Overzicht

Datum	Entiteit	Gasten
30/01/2013	Departement Internationaal Vlaanderen (DIV) en agentschap Toerisme Vlaanderen (TV) over de communicatie voor de Herdenking 100 jaar Grote Oorlog	Pierre Ruyffelaere en Tine Jacobs (DIV) en Elke Dens (TV)
27/02/2013	Vlaamse Milieumaatschappij	Philippe D'Hondt, afdelingshoofd Lucht, Milieu en Communicatie, en Katrien Smet, communicatiemedewerker
27/03/2013	1700	Mireille Van Pollaert, afdelingshoofd, en Stefan Kerremans, stafmedewerker

24/04/2013	Afdeling Communicatie van het departement DAR (Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid), samen met adviseur minister-president	Roger Claeys, adviseur minister-president, Karl Musschoot, afdelingshoofd Communicatie van DAR, Ludwig Van Den Meersschaut, verantwoordelijke merkverhaal Vlaanderen DAR, Marijke Vrijders en Brigitte Rombaut, medewerkers afdeling Communicatie
29/05/2013	De Watergroep	Boudewijn Van de Steene, directeur-generaal, Kathleen De Schepper, communicatieverantwoordelijke, en Paula Debroy, afdelingshoofd juridische zaken
26/06/2013	Vlaamse Infolijn (werkbezoek in 4 themagroepen door de Expertencommissie, gevolgd door een overleg)	Mireille Van Pollaert, afdelingshoofd, en Stefan Kerremans, stafmedewerker
10/07/2013	VEA (Vlaams Energieagentschap)	Luc Peeters, administrateur-generaal, en Véronique Vens, communicatieverantwoordelijke
11/09/2013	Mindshare en departement DAR	Gino Baeck, ceo Mindshare, en Brigitte Rombaut, medewerker afdeling Communicatie DAR
25/09/2013	Agentschap Ondernemen	Daniël Verlé, afdelingshoofd, en Karolien Goossens, communicatiemedewerker
30/10/2013	Afdeling Communicatie van het departement DAR	Ludwig Van Den Meersschaut, verantwoordelijke merkverhaal Vlaanderen
18/12/2013	VLAM	Frans De Wachter (algemeen directeur) en Ludo Willems (directeur Promotie)

V BIJLAGEN

V.1 Schema toepassingsgebieden Vlaamse overheid d.d. 01/02/2014

(Zie volgende twee pagina's.)

DEPARTEMENTEN

- Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) ✓✓
- Departement Bestuurszaken (BZ) ✓✓
- Departement Financiën en Begroting (FB) ✓✓
- Departement internationaal Vlaanderen (iV) ✓✓
- Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) ✓✓
- Departement Onderwijs en Vorming (OV) ✓✓
- Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) ✓✓
- Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) ✓✓
- Departement Werk en Sociale Economie (WSE) ✓✓
- Departement Landbouw en Visserij (LV) ✓✓
- Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) ✓✓
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), *behalve het Eigen Vermogen 'Flanders Hydraulics'* ✓✓
- Ruimte Vlaanderen (RWO) ✓✓

IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID

- Audit Vlaanderen ✓✓
- Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR) ✓✓
- Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) ✓✓
- Agentschap voor Facilitair Management (AFM) ✓✓
- Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) ✓✓
- Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) ✓✓
- Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) ✓✓
- Agentschap Ondernemen (AO) ✓✓
- Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) ✓✓
- Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (AHOVOS) ✓✓
- Agentschap voor Onderwijscommunicatie (AOC) ✓✓
- Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV), *behalve onderwijsinspectie* ✓✓
- Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) ✓✓
- Jongerenwelzijn (JWZ) ✓✓
- Zorginspectie ✓✓
- Kunsten en Erfgoed (K&E) ✓✓
- Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen (ASCW) ✓✓
- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) ✓✓
- Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (VSAWSE) ✓✓
- Agentschap voor Landbouw en Visserij ✓✓
- Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), *behalve het Eigen Vermogen* ✓✓
- Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), *behalve het Ondersteunend Centrum* ✓✓
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), *behalve het Eigen Vermogen* ✓✓
- Vlaams Energieagentschap (VEA) ✓✓
- Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) ✓✓
- Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) ✓✓
- Wonen Vlaanderen ✓✓
- Onroerend Erfgoed (VIOE) ✓✓
- Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (Inspectie RWO) ✓✓

IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID

- Toerisme Vlaanderen (TV) ✓✓
- Kind en Gezin (K&G) ✓✓
- Vlaams Agentschap voor Personeel met Handicap (VAPH) ✓✓
- Agentschap ter Bevordering van de Culturele Ontwikkeling, de Sport en de Creatie (BLOSO) ✓✓
- Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) ✓✓
- Vlaamse Milieumaatschappij (Vlaamse Milieumaatschappij) ✓✓

- *Het Eigen Vermogen 'Flanders Hydraulics' van het Waterbouwkundig Laboratorium van het Departement MOW* ✓✓

- *De onderwijsinspectie van Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV)* ✓✓
- *Het Eigen vermogen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA)*
- *Het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)* ✓✓
- *Het Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)* ✓✓
- *Het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)* ✓✓

- Vlaams Toekomstfonds
- Fonds Jongerenwelzijn (FJW)
- Vlaams Zorgfonds
- Vlaams Infrastructuurfonds voor de Provincies en de Vlaamse Gemeenschappen (VIPA)

Legende en info:

- De entiteiten in donkergrijs zijn nog niet officieel opgericht of nog niet officieel van start gegaan *als agentschap*
- De entiteiten in lichtgrijs stellen geen eigen personeel te werk
- ✓ Behoren tot de doelgroep van het **personeelsmagazine I3**:
 - Alle entiteiten binnen BBB
 - Alle personeelsleden in de categorie 'andere'
 - De personeelsleden van Go! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
- ✓ Hebben toegang tot **extranet/vonet**:
 - Alle entiteiten binnen BBB, behalve sommige privaatrechtelijke EVA's zoals Muntpunt, LRM, Herculesstichting, ESF-agentschap. (Noot: VLAM heeft toegang via één computer)
 - De VRT, VITO, GO!, VMW en VFL
 - De kabinetten van de Vlaamse ministers

TS-
D

onen met een

in de Lichamelij-
de Openlucht-
re-

enmaatschappij

VMM)

PUBLIEKRECHTELIJKE
EVA'S

- Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) ✓✓
- Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen—Flanders Investment and Trade (FIT) ✓✓
- Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) ✓✓
- Agentschap Plantentuin Meise ✓✓
- Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) ✓✓
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel (OPZ Geel) ✓✓
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem (OPZC Rekem) ✓✓
- Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) ✓✓
- Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming—Syntra Vlaanderen ✓✓
- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), *behalve het instructiepersoneel en het technisch omkaderingspersoneel* ✓✓
- Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ✓✓
- Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) ✓✓
- De Scheepvaart (DS) ✓✓
- Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) ✓✓
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen (LOM Antwerpen) - *opgericht, maar nog niet officieel van start*
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende-Brugge (LOM Oostende-Brugge) - *opgericht, maar nog niet officieel van start*
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Kortrijk-Wevelgem (LOM Kortrijk-Wevelgem) - *opgericht, maar nog niet officieel van start*
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) ✓✓

STRATEGISCHE ADVIESRADEN

- Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) ✓✓
- Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SAR iV) ✓✓
- Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) ✓✓
- Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) ✓✓
- Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) ✓✓
- Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) ✓✓
- Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) ✓✓
- Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) ✓✓
- Vlaamse Woonraad ✓✓

VOI'S, vzw's ...

- GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap ✓✓

ANDERE

- *Het instructiepersoneel en het technisch omkaderingspersoneel van de VDAB* ✓✓

- Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), ✓✓
die ook omvat:
 - Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG) ✓✓
 - Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) ✓✓

- Vlaamse Radio en Televisieomroep (VRT) ✓
- Universitair Ziekenhuis Gent (UZ Gent)
- De Watergroep (voorheen: VMW) ✓
- Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) ✓

- Administratieve rechtscolleges (Milieuhandhavingcollege, Raad voor Vergunningsbetwistingen, Raad voor Betwistingen inzake Studietoelagen, Raad voor Verkiezingsbetwistingen)

- Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn (VVM-De Lijn) ✓✓

PRIVAATRECHTELIJKE EVA'S

- de Rand ✓✓
- Muntpunt
- Jobpunt Vlaanderen ✓✓
- Vlaamse vereniging voor ICT-personeel (in oprichting)
- Agentschap Integratie en Inburgering
- Limburgse Investeringsmaatschappij (LRM) ✓
- ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) ✓✓
- Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)
- Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) ✓✓
- Herculesstichting ✓
- ESF-Agentschap (ESF) ✓
- Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) ✓✓
- Vlaams Energiebedrijf (VEB) ✓
- NV Vlaamse Havens

- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) ✓
- Vlaamse Opera (VLOPERA)

- Provinciegouverneurs ✓✓
- Arrondissementscommissarissen ✓✓
- Kabinetten van de Vlaamse ministers ✓✓

V.2 Verduidelijking van het standpunt van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie inzake aanwezigheid van ministers in publicaties d.d. 25/09/2013

Voorwaarde is altijd dat de aanwezigheid van de minister relevant is en discreet wordt gehouden.

Wat mag:

- Naam, titel (Vlaams minister-president, viceminister-president of minister), de ter zake geldende bevoegdheid (bijvoorbeeld Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs), handtekening en foto:

Als de minister zich in een publicatie van de Vlaamse overheid uitspreekt over beslist beleid, dus over een concrete overheidsmaatregel. De identificatie van de persoon ontslaat echter niet van de verplichting om de Vlaamse overheid aanwezig te maken in de vorm van het algemeen corporate logo.

- Naam, titel en ter zake geldende bevoegdheid (bijvoorbeeld Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs):

Als het een publicatie van de Vlaamse overheid is over beleid in ontwikkeling of op lange termijn, een publicatie die bedoeld is om daaromtrent te informeren en/of te sensibiliseren. Ook in dit geval ontslaat de identificatie van de persoon niet van de verplichting om de Vlaamse overheid aanwezig te maken in de vorm van het algemeen corporate logo.

Als de minister aanwezig is in een publicatie buiten de Vlaamse overheid. Van zodra de minister, bijvoorbeeld in een voorwoord, spreekt over beleid (beslist beleid, beleid in ontwikkeling of op lange termijn, om het even) valt die uitspraak hoe dan ook onder het begrip Vlaamse overheidscommunicatie. Maar ook als het niet over beleid gaat, dient een minister er zich van bewust te zijn dat zijn aanwezigheid een vorm van engagement inhoudt. Het is een goedkeuring, een instemming, een blijk van waardering, het geeft een band aan. In dergelijke gevallen is het zeker belangrijk dat gelet wordt op relevantie en discretie.

- Titel en ter zake geldende bevoegdheid (bijvoorbeeld Vlaams minister van Onderwijs):

Tijdens de sperperiode van drie maanden voor verkiezingen kan een minister, volgens het protocolakkoord van de zeven parlementsvoorzitters, enkel tekenen met titel en bevoegdheid.

Wat mag niet:

Als het gaat om communicatie van de Vlaamse overheid over de dienstverlening, om administratieve of corporate communicatie, dan moet de publicatie uitgaan van de overheidsinstelling zelf. Daar hoort geen aanwezigheid van een minister in.

Colofon

Redactie:

Piet Deslé, Dave Gelders, Frank Thevissen, Etienne Van den Bergh, Herman Van Pelt & Johan Peetersille

Eindredactie:

Etienne Van den Bergh

Het jaarverslag werd goedgekeurd door de Expertencommissie in haar zitting van 30 april 2014.

Druk:

Drukkerij van het Vlaams Parlement

Verantwoordelijke uitgever:

Etienne Van den Bergh

Expertencommissie voor Overheidscommunicatie
p/a Vlaams Parlement
1011 Brussel

expertencommissie.overheidscommunicatie@vlaamsparlement.be

Juni 2014

